

3 kérdés

Dunai Józsefné levéltárhoz

— A Dóm téri üvegpalota a Somogyi-könyvtár mellett éhont ad a Csongrád megyei Levéltárnak is. Dunai Józsefné, a levéltár igazgatóhelyettesét arra kértem, mutassa be új székhelyüket.

— A Dóm téri épületben a Csongrád megyei Levéltár 1028 négyzetméter területtel rendelkezik. Az első emeleten kapott helyet a kutatóterem, a levéltári szakkönyvtár, az előadóterem és a hivatali rész. A korszerű kutatóterem mellett mikrofilm-olvasó helyiségek is rendelkezésre állnak. Az épület negyedik emeletén több mint 3 és fél száz négyzetméter a raktári terület — itt a szegedi központ ötezer méter iratanyagából 1800 elhelyezésére nyílt lehetőség. Itt található Csanád megye közigazgatási anyaga 1711—1950 és Szeged városé 1704 és 1950 között. Mindebből kiderül, hogy csak a korszerűtlen, nyirkos és penészes pinceraktárakat számolhattuk fel, a széttagoltságot nem tudtuk megszüntetni. Továbbra is szükségünk van a Honvéd téri, a tápói és a szegedi raktárakra. A költözést még az elmúlt év utolsó hónapjaiban a munkatársak áldozatkész közreműködésével zökkenőmentesen végrehajtottuk, és lehetőséget rejtettünk a hatásos és eredményes kutatómunkához.

— Hogyan épül föl és milyen anyaggal rendelkezik a megyei levéltári hálózata?

— A mai Csongrád megyei levéltárnak létrejötté a fő- és a Rákóczi-szabadságharc utáni időszakokra vonatkozó iratok 50 középkori oklevél és néhány száz török kori irat kivételével jobbra elpusztultak. A feudalizmus és a kapitalizmus korában Csanád és Csongrád megye, valamint a városok és községek irat- és levéltárai a közigazgatási szervek irányítása alatt működtek. Az iratok rendezése, lajstromozása a 18. század végén indult meg. E munkálatok és a gondos őrzés eredményeként a levéltár 18—20. századi iratanyaga folyamatos. 1950-ben a megye területén két állami levéltárat — a szegedit és a

szentesit — szervezték meg. Miután a levéltárak tanácsai irányítás alá kerültek, 1973-ban a Csongrád megyei tanács vb egyesítette a megye területén működő két önálló levéltárat, és kialakult a jelenleg is fennálló megyei szervezet. Azaz, városi levéltár áll a kutatók rendelkezésére Hódmezővásárhelyen és Szentesen, a Csongrád megyei levéltári központ Szegeden működik. Az összes anyag mintegy 10 ezer métert tesz ki, legrégebbi eredeti irat a csanádi káptalan 1359-ből származó tanúsító oklevele. Az iratanyagot gazdag plakát-, térkép- és térvtári gyűjtemény egészíti ki.

— Milyen feladatokat lát el a levéltár?

— Igazgatási és közművelődési feladatokat. A kutatóforgalom az Országos Levéltár után nálunk a legnagyobb. Jelentős feladatot jelent a Szeged-, Szentes-, Hódmezővásárhely-, Csongrád-, Algyő- és Kiskundorozsma-ronográfia kutatási igényeinek kielégítése. A levéltár tudományos tevékenységének része a Tanulmányok Csongrád megye történetéről című évkönyv rendszeres megjelenítése. A kötetekben a megye történetére vonatkozó helytörténeti tanulmányok szerepelnek. A kutatói főirányhoz kapcsolódva, részt veszünk az Anjou-kori okmánytár feltáró munkálataiban, bekapcsolódunk a tanácsai iratok irattani és iratkepző történeti kutatásaiba. Buda török alóli felszabadulásának évfordulójára tervezett országos levéltári kiadvány előkészítésében is szerepelünk. A közművelődési tevékenység részeként — előzetes bejelentés alapján — az érdeklődők számára levéltár-ismertető előadásokat szervezünk, iskolákban levéltári órákat tartunk. Minden év októberében levéltári napokat rendezünk, melyeken a készülő várostörténeti monográfiákhoz kapcsolódva, konferenciákat hívunk életre. A program egyik visszatérő eseménye a nyílt levéltári nap, amikor minden érdeklődő megismerheti legértékesebb iratainkat.

T. L.

Műsorajánlat

A Zsukáta népzenei együtt. lesz a Móra Ferenc Múzeum múzeumi matiné. sorozatának vendége az ideai évadot záró foglalkozáson ma, szombaton délelőtt 10 órától.

A Szeged Táncegyüttes utánpótlás csoportja mutatkozik be önálló műsorával ma, szombaton délután 3 órai kezdettel a Vasutasok Szakszervezetének Rákóczi utca 1. szám alatti Petőfi Sándor művelődési házában. Két népszerű humorista, Koltai Róbert és Farkas-házy Tivadar műsorát láthatják-hallhatják az érdeklődők holnap, vasárnap délután 6 órától a Juhász Gyula művelődési központban levő Volán-klubban.

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi tagozata holnap, hétfőn este fél 8 órai kezdettel rendezi meg úgynevezett „előkészítő érettségiző” növendékeinek ideai záróhangversenyét.

Dario Fo Egy anarchista véletlen halála című művének magyarországi bemutatóját tartják meg Galkó

Bence rendezésében, a Szegedi Nemzeti Színház művészeinek közreműködésével május 28-án este fél 8 órai kezdettel a szegedi tévéstudió Uttörő tér 22. szám alatti épületében.

A kisfiú, akit eltemetünk, pár napja még élt. Játszott és vidám volt, mint a többiek. Nem is lehet másként, így hétvéseken. A kisfiú a kislányom osztálytársa volt. Az elsőt járták, mondhatni, kijárták, mint-hogy lassan kiürülnek már a termék, és egy időre nyárba vesznek a vidám visongások.

A halálhír mindig megérkezik. Egy gyermekhalál megrendítő.

A hivatalban hallottam a hírt. Vízbe fűlt idősebb barátjával vasárnap délután, nem sokra, hogy kivesztek a szülői pillantásból. És ahogy a hírmondók tudták, egymásba kapaszkodva hozták a felszínre őket. Egy

Gazdag program gyermeknapra

Az idei gyermeknap alkalmából a városi úttörőnőlk-ség sok-sok segítőtársával e hét végére is gazdag, színes programmal kedveskedik a szegedi gyerekeknek. Ma, szombaton, a hagyományos széksóstói kerékpártúrára várják a gyülekezőket az Uttörő téren, reggel fél 8-ra. Délelőtt 9 órakor Játsszunk együtt! címmel tömegsportvetélkedő kezdődik a felsővárosi általános iskolában.

A Kálvin téren, a Balázs Béla Uttörőházban 10 órakor a névadó tiszteletére nyílik kiállítás. A Kodály téri gyerekeknek sem kell unatkozni, a Bartók Béla Művelődési Központ és az Ifjúsági Ház egész napos programmal gondoskodik róluk. Reggel 9 órakor Tóni bohócot és társait láthatják, föllép a téren a Zsukáta együttes, láthatnak aerobikbemutatót. Akinek kedve lesz, próbálkozhat az aszfalttrajzversenyen, és a májusfa készítésével. A pécsi Székiálto együttes is szórakoztatja majd őket. Nemcsak a gyerekek, hanem a szülők is részt vehetnek a sportversenyen. Este diszkóval, filmvetítéssel zárul a program.

Csillagbörtön

Fogalomma lett a magyar munkásmozgalmal történetében a szegedi Csillagbörtön neve, talán ezért is írták egybe a két szót a szegedi tévéstudió nemrégiben elkészült filmjének alkotói az 1883 és 1885 között épült „intézmény” százéves történetét áttekintő alkotásuk főcímében. (A film forgatásáról annak idején lapunkban is beszámoltunk.)

Az országos tévébemutató előtt az elmúlt csütörtökön alkalmuk volt megtekinteni a nyolcvanperces filmet azoknak, akik elfogadták az MSZMP szegedi nyugdíjasklubjának meghívását. A vetítésre — melyen részt vettek a film alkotói is — sokan kíváncsiak voltak, érthető érdeklődésük nem lehet véletlen. Hiszen a nézők jó része átélte azt a kort, melynek a film is nagyobb teret szentel: a két világháború közötti, s a második világháború alatti függetlenségi, ellenállási mozgalmak korát. Többen harcostársként, a munkásmozgalmal aktív résztvevőjeként személyes ismerősei a dokumentumfilm szereplőinek, köztük a két szegedinek, Gladics Gyulának és Komócsin Antalnak.

A szegedi tévéstudió vállalkozásának első nézői avatott kritikusi lehetnek hát a filmnek, melynek tévébeli vetítését — mint hírlík — országsszerte érdeklődés előzi máris. Nem fognak csalódní...

F. K.

A temetés

napig az iskola nem tudta a tragédiát. A kislányomnak is csak otthon mondta el az édesanyja. Nem hitte el, nincs még képe a halálról. Ahogy állt, szeméit egy pillanatra körbevitte a szoba falán.

— Aki csak hétvése, az még nem halhat meg igazán — mondta váratlanul. S aztán elfordult a játéka-hoz. Névre szóló értesítés aligha készült. Nincs szülő, aki képes lehet ilyenkor nyomtatványok rendelkezésére, címzésére, borítékolására. A temetésben most mégis szokatlanul sokan

Holnap, vasárnap, a Vörös Csillag moziban délelőtt 10 órakor kezdődik a gyermeknap díszünnepség, amelyen kiváló pájtásokat ismernek el kitüntetésekkel, a köszöntőt követően. Ugyancsak 10-től a Balázs Béla Uttörőház elsősorban játszani várja a gyerekeket. A Dugonics moziban rajzfilm-összeállítás nézhetnek az érdeklődők, 11 órától a Fáklya és a Vörös Csillag mozi is nyitva áll a gyerekek előtt, jutalomfilmeket vetítenek nekik. Nem marad el a Széchenyi téri aszfalttrajzverseny, 11-kor kezdődik. Délután 1-

kor csak gyerekeknek „Könyvről-könyvről” vetélkedő kezdődik a Dugonics téren. Az Ifjúsági Házban 3 órakor kulturális díszbemutató lesz a műjégyéért. Föllép többek között a jugoszláv pionírok néptáncscsoportja. A Juhász Gyula Művelődési Ház 4 órától tánc-házat rendez.

A Vidám Park ma, szombaton délután 1-től este 8-ig, vasárnap 10-től este 8-ig várja a jutalomjeggyel rendelkező gyerekeket. A város tömegközlekedési eszközein valamennyi pájtás, nyakken-dőben, díjmentesen utazhat.

Élénk idegenforgalmi előszezon

Idegenforgalmi szempontból jól indult az esztendő; 30 százalékkal többen érkeztek hazánkba az első négy hónapban, mint az elmúlt év hasonló időszakában. Ez idő alatt összesen 1,9 millióan látogattak Magyarországra, közülük 1,1 millióan a szocialista, 800 ezren pedig a tőkés országokból.

Az élénkebb forgalom a szállodavállalatnál is éreztette hatását. A Pannónia Szálloda és Vendéglátó Vállalatnál például 21 százalékkal növekedett a szállodákban töltött éjszakák száma. A budapesti szállodák forgalma volt a legerősebb, ezeknél 24 százalékos emelkedés volt tapasztalható. A vidéki szállodákban 14 százalékkal több napot töltöttek a vendégek, mint az előző évben. Különösen a szocialista országokból érkeztek sokan, számuk 33 százalékkal haladja meg a tavalyit. Lengyelországból az elmúlt évi 30 ezerrel szemben '84. ézen, a Szovjetunióból pedig a tavalyi 38 ezer helyett 46 ezer turista kereste fel Magyarországot az első negyedévben. A tőkés vendégek közül Ausztriából érkeztek a legtöbben, 12 ezren, egyharmaddal többen mint tavaly ilyenkor. Más európai országokból az elmúlt évinél kétezerrel többen, összesen 8,5 ezren látogattak Magyarországra.

A HUNGARHOTELS szállodákban 12 százalékos forgalom-emelkedést tapasztaltak az elmúlt négy hónapban, ezen belül a tőkés országokból érkezett vendégek 22,7 százalékkal, a szocialista országokból turisták pedig csaknem 18 százalékkal több éjszakát töltöttek el. Elsősorban a budapesti szállodák forgalma nőtt, mindenképp azért, mert a közelmúltban épített szállodák külföldi propagandája valójában csak most érik be.

Az IBUSZ előszezonai forgalma is kedvezően alakult. Januártól április végéig a szocialista országokból 104 ezren, a tőkés országokból pedig 44 ezren érkeztek hazánkba az iroda szervezésé-

ben, a tavalyinál 12, illetve 55 százalékkal többen. Elsősorban a szovjet és a csehszlovák turisták érdeklődése növekedett hazánk iránt; az elmúlt évinél 26, illetve 18 százalékkal többen jöttek. Ausztriából 6 százalékkal, az NSZK-ból pedig 44 százalékkal érkezett több vendég, mint tavaly ilyenkor.

A COOPTOURIST-nál szintén kedvezően indult az év; 67 százalékkal több szervezett és egyéni turistát fogadtak, mint tavaly ilyenkor. A szocialista országokból 16 700-an érkeztek, 74 százalékkal többen, mint 1983 első hónapjaiban. Főként a lengyel turisták száma emelkedett, 3000-ról 10 000-re. A tőkés országok-

Virágzanak a Rákóczi-hársak

A kései kitavasodás miatt a szokásosnál későbbben, de az idén is virágba borultak azok a több mint 200 éves hársfák, amelyeket a nép ma is Rákóczi-hársaként emleget. E hatalmas famatuzsálemek többek között Sárospatakon, Regécen és több más Tokaj-hegyaljai, volt Rákóczi-birtokon található. Az egykori feljegyzések igazolni látszanak a hagyományt. Ezek szerint ugyanis a 16—17. században már tömegesen ültették a Rákóczi-birtokon a hársakat, s azóta is megmaradt a szemléni vidék kedvelt fafajtájának.

Bemutatjuk az OTP—Penta Tours-t

Amikor az országos napilapok hírlík adták, hogy az Országos Takarékpénztár és az osztrák Penta Tours utazási iroda közös vállalatot alapított, még nem tudhatuk, hogy utazási lehetőségeink új színével gyarapodnak-e, vagy ez a vállalkozás így lesz a többi, külföldi társasutakat szervező iroda sorában. Azóta megjelent a színes programfüzet, munkához láttak a budapesti és 22 vidéki városban működő kirendeltségek ügyintézői. Szegeden is, a Takaréktár utcai OTP-székházban, ahol április elseje óta Peryné Istvánné csoportvezetőtől kaphatnak felvilágosítást, segítséget az érdeklődők, ha az OTP—Penta Tours KFT utasai szeretnének lenni.

A bemutatás elejére kíváncsiak, hogy a — nevezük röviden így! — Penta ajánlatában elsősorban a külföldességek iránt érdeklődőknek érdemes válogatniuk. Kenya, Marokkó, a Kanári-szigetek nem tartoznak az átlagember mindennapi — és elérhető — vágyalmái közé. Am, hogy kérésrel megíj van rá, azt igazolják a tények. Kéréselt lett a programfüzet, sok a kérdezősködő ügyfél már a szegedi OTP-ben is.

Amit érdemes jó előre tudni: útjaik legtöbbször Ausztriából, jobbra a bécsi

schwechati repülőtérrel indítják, az odajutást egyéni- leg kell megszervezniük a turistáknak. (Az ottani ingyenes gépkocsimegőrzési lehetőség persze nagy segítség!) Az utak egy részét forintért is meg lehet venni, egy másik csoportba pedig az utasok saját valutakere-téből vagy deviza-, illetve BC-számlájáról kifizethető társasutak tartoznak. (Ilyen értelemben tehát valóban exkluzívek az arajánlatok...) A forinttal fizethető utakhoz az OTP munkatársai szerzik be az útiokmányokat, engedélyeket, vízumokat, a valutás utak - papírjairól kinek-kinek magának kell gondoskodnia. (A vízumok beszerzését külön térítésért az irodák is vállalják. Am, aki nem az OTP—Penta Tours szervezésében megy külföldre, annak utlevél- ügyeivel nem foglalkoznak a Takaréktár utcában!)

Mint megtudtuk, az ideai nyárra hirdett utak iránt egyre élénkebb az érdeklődés, a nyár eleji utakra azonban a vízumok megszerzésének időbeli korlátai miatt már aligha lehet jelentkezni, No, majd a jövő nyáron! Addigra megszokjuk, hogy van egy OTP—Penta Tours-unk is. Már csak a részvételi díjat kell megszerezni...

Pálffy Katalin

Szláv kéziratos könyvek kiállítása

Május 24-én ünnepelte a szláv írásbeliség megeremtésének évfordulóját. Ebből az alkalmából a JATE orosz nyelv és irodalom tanszéke és az egyetemi könyvtár kiállítást nyitott tegnap, pénteken a központi könyvtárban (Dugonics tér 13. I. emelet). A kiállítá-

son bemutatja a szláv kéziratos könyvek fejlődését a legfontosabb kódexek reprodukcióival, a kódexek díszítéseit, illusztrációit a leg- régebbi időktől kezdve. Az érdeklődők a kiállítást két héttel, reggel 8 órától délután fél 5 óráig tekinthetik meg.